

22140049

DANISH A: LITERATURE – HIGHER LEVEL – PAPER 1
DANOIS A : LITTÉRATURE – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
DANÉS A: LITERATURA – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Friday 9 May 2014 (morning)
Vendredi 9 mai 2014 (matin)
Viernes 9 de mayo de 2014 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Skriv en litterær kommentar til *én* af de følgende to tekster:

1.

”Er De ikke fornøjet med Deres Arbejde?” spurgte Thora.

”Alle Malere skulde hænges”, svarede Fabricius.

[...]

”Et saadant Tab kunde Verden jo ikke bære”, indvendte Gouvernanten med et Smil.

5 ”Aa jo, fortræffelig, Verden vilde netop have godt deraf. Især naar Digterne og Billedhuggerne bleve hængte med, eller paa anden Maade kom af Dage”.

”Men hvad skulde der opnaas derved?” spurgte Thora, noget nysgerrig efter at faa hans Tankegang at vide.

”Det skal jeg sige Dem”, sagde Maleren og saa hen paa den Spørgende, der sad længst fra ham, ”man vilde derved blive fri for en umaadelig Misforstaaelse”.

10 ”Hvilken?”

”Den, at Malere, Billedhuggere, Digtere have skabt Kunsten i Verden”.

”Men hvem har da gjort det?” spurgte Frøkenen overrasket.

15 ”De – og jeg, Frøken”, sagde Fabricius og lagde Armen over Stokken hen imod sit Maleri. Han gjorde dog ikke noget Strøg, tog Haanden tilbage igen, saa ned og førte Penselen mod Paletten, som om han havde glemt, at den alt var vædet med Farve. ”Men De mere end jeg”, fortsatte han, ”De og Frøken Gertrude og lille Poul – og den Bondedreng der ude, som staar og skraaler af fuld Hals”. Han gjorde en Bevægelse med Hovedet og Albuen i Retning af en Mark uden for Haven bag Træerne, hvorfra man hørte en Bondedreng synge.

[...]

20 ”[...] Det er os saakaldte Kunstnere, der har ødelagt Kunsten i Livet. Folk komme til os og spørge og véd ikke Besked om det Mindste paa egen Haand. De tro, at det er os, der *laver* Kunsten ligesom en anden Artikel, der for Penge kan gaa mellem Mand og Mand. [...] Sandheden er, at vi kun er daarlige Kopister, og at Kunsten selv spottende bliver udenfor hver Mands Dør og kommer aldrig derind”. [...]

[...]

25 ”[...] Husk dog paa, at Digteren, Kunstneren overalt kun giver den døde Masse, og at det er i selve Livet, at den Virkelighed findes, som menes, eller skulde menes, naar man taler om Kunst. Der er noget fortvivlet Bagvendt i, at man pryder de forskellige Forsøg paa Gengivelser med stolte Titler og lader selve Tingen, det kommer an paa, i Stikken. – Men det straffer sig! Nu kender ikke et Menneske længer det Skønne – Kunsten, Gudbevares, den er vi alle inde i. – Naar Menneskene vidste, hvilket uendeligt Tab, de have lidt ved deres taabelige Dyrken Kunstnere og Digtere, saa hængte de disse Folk!” – Fabricius kastede Paletten, Stokken og Penslerne fra sig paa Bænken, en af Penslerne ramte Gertrudes Kjole, hun lagde Haanden over Stedet, for at Fabricius ikke skulde se Pletten, han havde voldet, Thora sagde paa en lidt nervøs Maade:

30 ”Det er forunderligt, hvor man kan se forskellig paa Tingene – jeg mener nu, som de fleste Andre vel, at vi aldrig havde lært, hvad der var skønt, uden ved Digternes og Kunstnernes Hjælp”.

35 ”Det kan være muligt”, sagde Fabricius nogenlunde rolig efter det foregaaende Udbrud,
 ”men Hjælpen er dreven til en urimelig Højde. Det er virkelig kommet dertil, at Folk staa som
 hjælpeløse Børn over for selve Livet. Giv ethvert normalt konstrueret Menneske et af Christian
 Winters Digte, og han vilde nyde det; sæt ham ud paa Sælland¹, og han keder sig ihjel. Stil ham
 lige over for en Kærlighedshistorie, der baner sig sine egne Veje, og han har kun Bebrejdelser
 40 tilovers for den; fortæl den i en Bog, og han vil svømme hen i Rørelse. – De læste i Sakuntala²,
 da jeg kom herud, Frøken, og var opfyldt af Digtets Skønhed – lad dette Blomsterægteskab
 foregaa en af Dagene her paa Egnen mellem to sværmeriske og hedenske unge Mennesker,
 og hvem vil korse sig? – De! – Hvor tror De, den indiske Digter har hentet sit Stof fra?
 Fra sin Fantasi? Herregud, han har jo kun fortalt Poesien i sit Liv. Ægteskabet med den virkelig
 45 Sakuntala var uendelig mange Gange skønnere end Digtet derom. Men det véd De ikke,
 og møder De Sakuntala, saa vil De ligesom Kongen ikke kende hende, eller De sender hende i
 Skole for at blive bedre opdragen. – Det har Digterne forbrudt, Folk tro, at Poesi er noget Trykt!”

”Men det er jo dog ogsaa først Behandlingen, som gør en Ting til Poesi!” sagde Thora,
 en Smule angreben af Eksemplerne, Fabricius havde valgt.

50 ”Nej, og tusinde Gange nej”, sagde han ivrig og slog Hænderne sammen, ”Behandlingen
 er ikke Andet end Opramsningen af alle de Biomstændigheder ved Livet, som Folk gaa og klatte
 bort i deres Hukommelse. Det er jo dog virkelig komisk at gøre Poesien i Livet afhængig af,
 om der tilfældig er En tilstede, som kan skrive”.

”Og De tror ikke, at Digterne omdanne og forskønne den Virkelighed, hvis Enkeltheder de
 55 ramse op?” sagde Frøken [Thora] Hallager, temmelig sikker paa at faa Ret og stolt af at kunne
 bruge hans egen Terminologi.

”Omdanne – lad gaa, men forskønne? De kunde lige saa gerne spørge mig, om jeg formaar
 at gøre Solskinnet skønnere, end det virkelig er!” Fabricius pegede med Haanden rundt paa
 Solskinnet, der omgav dem. ”Se Dem dog om, Frøken, tror De virkelig, at en malet Verden
 60 nogensinde kan maale sig med den virkelige? Og husk, hvad De har oplevet. Har De nogensinde
 havt saa mægtige Indtryk ved at læse en Bog? Hvad tror De har virket mest paa dem, som deltog
 i Slaget ved Fredericia: Slaget selv eller Plougs Digt derom? – Nej De kan tro, Livet er lidt mere
 værd end alle Skønbiblioteker tilsammen. – Læg Mærke til én Ting, Frøken: Af hundrede Bøger
 handle de nioghalvfems om Kærlighed – hvad ikke er saa forunderligt, da den betinger vor hele
 65 Eksistens paa Jorden – det har naturligvis gjort Indtryk paa Dem, nu vel, hvor blege, hvor fattige
 tror De ikke disse nioghalvfemsinstyvetusind Bøger om Kærlighed ere imod den Ting virkelig
 at elske, om det saa kun var en eneste Dag, en Time –”.

Erik Skram, *Gertrude Coldbjørnsen* (1879)

¹ Sælland: Sjælland

² Sakuntala: kan både henvise til et kendt indisk skuespil fra circa 400-tallet og et kærlighedsdigt af Holger Drachmann fra 1876

2.

Aftryk

Når jeg går imellem de høje huse og ser ned i cementen. Når jeg et tilfældigt sted får øje på aftryk af læber, hvem er det så, der har kysset cementen mens den endnu var våd?

5 En eller andet der ville kysse græsset farvel, netop på dette sted, og så er kommet for sent, lidt for sent.

Jeg kender udtrykket “at kysse jorden for ens fødder”, det er et ritual i visse religioner.

10 Jeg har før set kattepoter i fortovsfliser, eller små fuglefødder i ny asfalt. Det forstår jeg hvad er. Men disse læber.

Jeg er nødt til at bukke mig ned for at lade fingrene løbe hen over dem, derefter rører jeg

15 ved mine egne.

De har samme form.

Helt samme form som aftrykket i cementen, der stammer fra en anden, som netop her totalt udmattet af mangel på forståelse og kærlighed

20 er sunket sammen. Sunket sammen. En der netop her er begyndt at trykke alt hvad der var i nærheden vildt ind til sig.

Cement, høje huse, tusinde vinduer!
Hvor er det menneske nu?

Marianne Larsen, *Fællessprog* (1975)